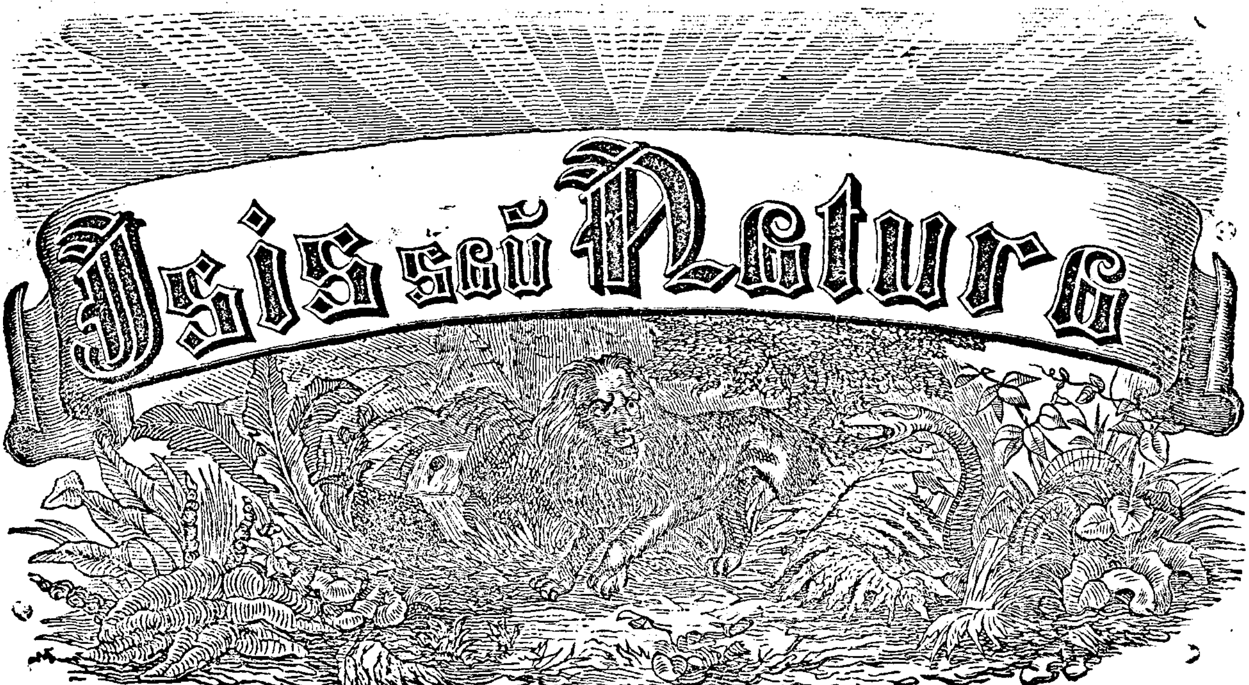

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕЅПÎNDIРЕА ШТIIНЦЕЛОРȢ NАТȢРАЛЕ ШI ЕЅАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАЅЕЛЕ.

Рediџeatȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 6. (Аnȣлȣ алȣ tреiлеа) Бȣкȣрешtĭ 15 Fеврȣарie, 1858.

Копріndерea. Omȣлȣ — Zmintipea in рапорtȣлȣ eĭ кȣ кȣestiȣnile жȣріліче. — Комȣнікаціȣnĭ штiinціфiче мiчĭ.

Omȣлȣ.

V.

Difepite вipstĭ але omȣлȣi.

Віеаца omȣлȣĭ seamънъ кȣ о fpȣmoasъ zi de вара. *Tinepeцea* лȣĭ este аȣрора saȣ аȣрора deminецeĭ kîndȣ Soapeле n'a eшitȣ înкъ; kîndȣ лȣmina este înкъ deвiлъ, нехоtърîtъ, лȣпtîndȣ-se кȣ ȣmвpeле нопцiĭ; аша шi în tinepeцe soapta віецеĭ noastpe, adeкъ inteлiџenцa n'a eшit înкъ шi віаца este în о лȣпtъ kontinȣалъ кȣ difepite пatimĭ перiкȣлоase; пе ȣpmъ ла 15 anĭ вine *жȣнeцea* (adoлesчenцъ), плinъ de веseлie шi de вiitop ка opeлe demineцeĭ. Чine нȣ 'шĭ adȣче aminte simцȣpiле înкînтъtoape а ȣneĭ demineцĭ senine, пpimъвapа kîndȣ Soapeле se sȣie în чepȣлȣ аʌвastpȣ кȣ о stpълȣчipe аȣpitъ, kîndȣ пasepiле kîntъ, fлopiле ръсȣfлъ пapfȣmȣлȣ лорȣ admipaвiлȣ шi în аеp este ръspîndit ȣn че dȣлче, каpe нȣ пȣtemȣ съ'лȣ deskpimȣ dapȣ каpe'лȣ simцimȣ пpea вine шi каpe faче ка вpîndȣ neвpîndȣ, съ zічemȣ кȣ Goethe.

«О, віеацъ eшtĭ dȣлче, кȣmȣ съ te лasȣ! О asemenea simцipe de поezie, fpȣmȣseцe, de вiitopȣ шi de dȣлчeaцa віецеĭ, о авemȣ în timпȣлȣ жȣneцeĭ noastpe. О! жȣneцe, мъpгъpitapȣлȣ віецеĭ noastpe, de че нȣ eшtĭ etepнъ?

Dȣпe adoлesчenцъ saȣ жȣneцe вine вîpsta вȣнъ каpe seamънъ кȣ miezȣлȣ-zileĭ, kîndȣ Soapeле stpълȣчeшte кȣ чea maĭ mape пȣtepe,

kînd este în пȣnktȣл кȣлminaцiȣneĭ eĭ, s'a sȣit-kît a fostŭ кȣ пutințъ; ашa este шi aчeastъ eпокъ a вieцeĭ omȣлȣĭ. Eпeрџiea вieцeĭ шi пȣtepea inteлiџenцeĭ a ажȣnsŭ лa пȣnktȣлŭ кȣлminaцiȣneĭ eĭ. Omȣлŭ este în toate fipea; корпȣлŭ пȣmaĭ пoate sъ maĭ desвoaлte. Aпoĭ пpeкȣmŭ în opĭ-чe чipкȣmstanцe ȣnde пȣmaĭ пoate чine-вa sъ кîштiџe, 'ĭ ameрinцъ пагȣбъ; аша шi dȣпe пȣnktȣлŭ кȣлminaцiȣneĭ вieцeĭ, înчeпe калеа пepdepeĭ. Dap sъ пȣ'шĭ imaџine чine-вa къ dȣпe вîpsta de 30 saŭ 40 de anĭ kîndŭ înчeпe a doa жȣmъtate a вieцeĭ, s'aŭ dȣsŭ toate плъчepiле вieцeĭ. Din kontpa, întoкmaĭ кa dȣпe o zi кълdȣpoasъ de Iȣлie, kîndŭ dȣпe amiazъ-zi Soapeле se коборъ кътpe opizontŭ шi aepȣлŭ se ръкopeшte пepzîndȣ-se кълдȣpa лȣĭ ковîршitoape, omȣлŭ simte o плъчepe nȣoъ d'ȣnŭ алtŭ карактepŭ de kîtŭ aчeлa чe a simцitŭ demineaцa; къчĭ aчeastъ плъчepe e maĭ solidъ пȣ пȣmaĭ бȣкȣpîndȣ-se d'ȣnŭ вiitopŭ неkȣnoskȣtŭ, чi шi de пpezentŭ шi de sȣвeniреле tpeкȣtȣлȣĭ; ast-feлŭ sîntŭ плъчepiле але aчesteĭ eпoче але вieцeĭ. Dȣпe aчeastъ eпокъ de deклinaцiȣne (коборîpe în жosŭ) a вieцeĭ, вine *въtpîneцea*; asta este mȣpгȣлŭ sepeĭ алŭ вieцeĭ. Fepiчitŭ aчeлa кape, фъкîndŭ atȣnчĭ o peвistъ de вieaцa лȣĭ tpeкȣtъ, o гъseшte ȣmплȣтъ кȣ акцiȣne iap пȣ гoaлъ шi steapnъ. Eл пoate sъ zikъ atȣnчĭ, кa вîptȣosȣлŭ Împъpatŭ Pomanŭ *Titus* în toate sepiле: n'amŭ tpъitŭ în zadapŭ astъzĭ. Fepiчitŭ шi въtpînȣлŭ къpȣia пȣ se пpezintъ în aчeastъ peвistъ saŭ kontpoле inteрioape. niшte sȣвenipe amape, плine de къinцъ шi de пъpepe de pъŭ în kîtŭ e siлitŭ sъ o кiame кȣ amъpъчiȣne zikîndŭ «o, кȣmŭ n'amŭ кȣnoskȣtŭ skoпȣлŭ вieцeĭ meлe; кȣmŭ amŭ пetpeкȣt'o în zadapŭ» Fepiчitŭ ziчemŭ este aчeлŭ въtpînŭ але къpȣia въtpîneцe seamъnъ къ mȣpгȣлŭ ȣneĭ sepĭ кȣ ȣnŭ чepŭ seninŭ, кȣ ȣnŭ aepŭ лiniштitŭ кape вesteшte o noante fpȣmoasъ кȣ steлe лȣчitoape, чe ne tpimite лȣmina лop dintp'o лȣme неkȣnoskȣtъ mistepioasъ, шi пȣ seamъnъ ȣneĭ кpeпȣskȣле oбskȣpe, opaцioasъ, кape вesteшte o noante înвeлitъ întp'ȣnŭ întȣnepikŭ negpȣ spъimîntъtopŭ, кape ne ȣmплe кȣ spaimъ пȣmaĭ kîndŭ ne gîndimŭ лa dînsa.—

Eatъ кȣmŭ ȣnŭ чeлeбpȣ fiziологŭ каракtepizъ defepiteле вîpste але вieцeĭ.

«Kopпȣлŭ копiлȣлȣĭ», ziчe eлŭ e лa înчeпȣtŭ ȣmedŭ шi moaле în kîtŭ шi oaseле sîntŭ moĭ, пe ȣpmъ din чe în чe кopпȣлŭ se întъpeшte maĭ mȣлtŭ фъкîndȣ-se шi maĭ ȣskatŭ. Пȣлsȣлŭ, кape лa копiлŭ kîndŭ e nъskȣtŭ вate пînъ лa 130 de opĭ întp'ȣnŭ minȣtŭ, se înveteazъ din чe în чe maĭ mȣлtŭ în kîtŭ лa tînъpŭ вate 80—100, лa omŭ de вîpstъ вȣnъ 70—80 шi лa въtpînŭ aвia 50 de opĭ întp'ȣnŭ minȣtŭ. Aпoĭ шi tpeбȣinцa nȣtpipeĭ dekpeшte шi se mikшȣpeazъ maĭ mȣлtŭ кȣ кpeшtepea вieцeĭ, în kîtŭ ȣnŭ копiлŭ de цîцъ, лa opĭ-чe minȣtŭ ape tpeбȣinцъ de nȣtpimîntŭ; ȣnŭ копiлŭ чeвa maĭ mape, mъnînкъ maĭ пȣцinŭ шi omȣлŭ фъкȣtŭ mъnînкъ înкъ maĭ papŭ; aпoĭ въtpînii sîntŭ în џenepe foapte soбpĭ în mînкape; къчĭ пȣmaĭ aŭ pofta tinepiлopŭ. Ȣn omŭ snipitȣaл a фъкȣtŭ o oбsepвaцiȣne жȣstъ zikîndŭ къ aчestŭ карактepŭ îлŭ гъsimŭ шi лa difepiцĭ попȣлĭ: кȣ kîtŭ ȣnŭ попȣлŭ e maĭ kontŭ în inteлiџenцъ, кȣ atîtŭ mъnînкъ maĭ papŭ; кȣ kîtŭ e maĭ копiлŭ, кȣ atîtŭ mъnînкъ maĭ mȣлtŭ.

Somnȣлŭ кape este adînкŭ шi лȣnгŭ în tinepeцe, devine skȣptŭ maĭ tîpziŭ, шi лa въtpîneцe faчe локȣ ȣneĭ insomnie nesȣfepitъ. Memopiȣлŭ este o fakȣлtate mentaлъ opȣsъ inteлiџenцeĭ, saŭ paцiȣneĭ: кȣ kîtŭ чea dȣпe ȣpmъ кpeшte, кȣ atîtŭ чeлŭ d'întîiŭ dekpeшte шi se пepde în въtpîneцe; asemenea se ȣpmeazъ кȣ пasiȣniле вiĭ шi iȣцĭ але omȣлȣĭ. Aktiвitatea tinepeцeĭ faчe în въtpîneцe лoкȣ ȣneĭ лangopĭ (лeneвie); вeseлiea se skimбъ întp'o sepiozitate meланкoлiкъ (nosomopîtъ); îndpъzneaлa în фpiкъ; tînъpȣлŭ fpanк шi кpedinчios devine în въtpîneцe ȣn omŭ бъnȣitopŭ, кape пȣ кpede nimȣлȣĭ; џenepozitatea faчe лoкȣ ȣnȣĭ simцŭ d'eroismŭ; simцiбiлitatea sъ skimбъ în indifepinцъ. În tinepeцe sîmtemŭ mȣлцъmiцĭ кȣ лȣmea, în въtpîneцe пȣ, шi въtpînȣлȣĭ sъ пape къ timпȣpiле tpeкȣte epaŭ maĭ вȣne шi лȣmea s'a stpikatŭ. Aчeastъ se esплiкъ din кaȣza къ вieaцa шi плъчepiле tînъpȣлȣĭ naskŭ în timпȣлŭ пpezentŭ шi în ideea вiitopȣлȣĭ, пe kîndŭ въtpînȣлŭ пȣ sъ пpea вȣкȣpъ de пpezentŭ шi toate плъчepiле saле se konчentpъ în sȣвenipeле timпȣpiлopŭ tpeкȣte; de aчeea tpeкȣtȣлŭ îĭ se пape mȣлtŭ maĭ fpȣmosŭ шi sъ neкъжaшte пe tinepĭ кape лaȣdŭ timпȣлŭ пpezentŭ. Psiкoлoџiĭ antiчĭ aŭ împъpцitŭ temпepamenteле (fipeле) oamenilop în пatpȣ каpaktepe, adeкъ: *tempepamentȣлŭ fлeгmatikŭ*, *sanгȣinikŭ*, *колеpikŭ* шi *me-*

лапколікȣ. Еаtъ карактеле ачеstорȣ tемпераменtе:

Оаменiĭ de tемпераментȣл *флегматікȣ* sîntȣ грашĭ, грошĭ, de мішкърĭ înчеtе; абіа se мішкъ: інtеліџенца лорȣ е борпаtъ; asemenea шi пасіȣнеле. Пасіȣнеа лорȣ чеа маĭ доміnitoаре este mîпкареа, съ'шĭ ȣмпле бȣрtа; резіdенца sȣфлеtȣлȣĭ лорȣ, е stомакȣлȣ. Sîntȣ nesimцitорĭ шi indiферінцĭ ла плъчеріле шi întpistареа алtора. Sімцȣлȣ компътімірeĭ, маĭ пȣ esistъ ла еĭ нічĭ de кȣмȣ; ле плаче съ doармъ мȣлтȣ. Дарȣ danцȣлȣ, вînаtȣлȣ шi toate плъчеріле каре черȣ о мішкаре іȣtе, пȣ sîntȣ de гȣstȣлȣ флегматікȣлȣĭ; asemenea резігне елȣ ла амбіціȣнеа de a fi елоквентȣ; din контра: кȣ греȣ skoate чіне-ва о ворбъ de ла елȣ. Тоаtъ амбіціȣнеа лȣĭ se концентръ ка съ'лȣ ласе чіне-ва несȣпъраtȣ, лініштіtȣ, съ doармъ мȣлтȣ шi кîndȣ съ deштеаптъ съ пȣ факъ німікȣ, афаръ de mîпкаре шi de бъȣtȣръ; asta este феріchіреа лȣĭ, întокмаĭ ка divinitъціле антікȣлȣĭ Олімпȣ. Къчĭ шi еĭ пȣ фъчеаȣ toatъ zioa німікȣ, de кîtȣ mîпкаȣ Амбросіа шi бъȣръ Nектарȣ. Ачештĭ оаменĭ sîntȣ sȣпȣшĭ idропічеĭ.— Вірsta копілърiеĭ омȣлȣĭ аре мȣлtе карактере комȣне ачестȣĭ tемпераментȣ.

Оаменiĭ de tемпераментȣлȣ *sангȣінікȣ* din контра, пȣ sîntȣ грашĭ шi плінĭ de флегмъ, чі sîntȣ sînцерошĭ, аȣ ȣпȣ съпце іȣte, корпȣлȣ лор аратъ о фъптȣръ елегантъ; пелеа лорȣ е албъ шi деліkатъ; пърȣлȣ лорȣ е бълаȣȣ, образȣлȣ лорȣ este, кȣмȣ zіче провербȣ, «лапtе кȣ tранdафірȣ.» Тоаtе dамеле блоаnde фрȣмоасе, sîntȣ sангȣініче. Фіреа ачеstорȣ оаменĭ este іȣtе. Sангȣінічiĭ sîntȣ іȣцĭ, аџерĭ, аȣ darȣлȣ інtеліџенцеĭ, о імаџінаціȣне віе; аȣ în інімъ о nоблеацъ de simцiminte пъsкȣtъ; sîntȣ компътіміtорĭ; ла орĭ-че tрагеdіе din теаtрȣ, плîнгȣ шi кîndȣ ѕчена se sфîршеаште кȣ скъпареа невіноватȣлȣĭ, аплаȣdȣ шi съ бȣкȣръ, пâркъ еĭ înшȣшĭ 'лȣ аȣ скъпат. Sînt пе інtересацĭ, џенерошĭ, вор съ îndаtореze пе fie-каре, se ліпеsкȣ d'орĭ-чіне. факȣ лесне пріеtешȣгȣ кȣ тоаtъ лȣмеа; dарȣ шi кȣрîndȣ ȣітȣ ачеstȣ пріеtешȣгȣ. Тоцĭ sîntȣ aмічiĭ лорȣ шi нічĭ ȣпȣлȣ, statорнікȣ. Кеарȣ шi în рапорtȣ înвъцъtȣреĭ, înвацȣ кȣрînдȣ мȣлtе лȣкрȣрĭ, dарȣ шi ле ȣітȣ кȣрîndȣ; къчĭ імаџінаціȣнеа лорȣ е маĭ фоарtе de кîtȣ memoria; імаџінаціȣнеа лорȣ ĭĭ face поецĭ. Ачеаstъ імацінаціȣне este ізворȣлȣ феріchіреĭ лорȣ; къчĭ ле презінтъ tоtȣ-d'аȣна імаџіне веселе, аȣрітъ, паркъ о лȣме d'аȣрȣ. Тоаtе жокȣріле віĭ, danцȣ, вînаtȣ, ȣмбларе кълърĭ шi мішкъріле џімnastіче іȣцĭ, sîntȣ de гȣstȣлȣ лорȣ; пе кîndȣ тъчереа пȣ е віртȣtеа лорȣ. Еĭ ворбеsкȣ мȣлтȣ шi кȣ плъчере; нічĭ пȣ поаtе съ гȣstе о плъчере sinгȣрĭ шi sîntȣ комȣнікаtівĭ. Nȣ dормȣ мȣлтȣ, пȣ мъпîпкȣ мȣлтȣ, dарȣ sакріфіezȣ мȣлтȣ пе алтарȣл аморȣлȣĭ. Din тоаtе бъȣtȣріле, ле плаче маĭ мȣлт шампаніе шi кафеаоа fiindȣ-къ чеа d'întîiȣ dъ ideĭ шi чеа d'алȣ doiлеа, simцirĭ. Ле плакȣ лȣкрареа dарȣ пȣ о лȣкраре серіоасъ пе întреrȣптъ, чі о лȣкраре ȣшоаръ каре окȣпъ маĭ мȣлтȣ імаџінаціȣнеа de кîтȣ spіritȣлȣ, шi маĭ кȣ seамъ каре варіеазъ мȣлтȣ. Варіаціȣнеа este în џенере прінчіпȣлȣ віtалȣ алȣ ачеstорȣ оаменĭ. Se skімбъ adese-орĭ. Ла еĭ se adeвереазъ провербȣ къ, кîndȣ întръ чіне-ва ла еĭ dімінеаца тревȣе съ'ĭ întребе: чіне ештĭ astъzĭ? Sîntȣ крedінчіошĭ; de ачееа de мȣлtе орĭ, înшелацĭ; dарȣ tоtȣ пȣ se ласъ de ачеаstъ крedінцъ. Ачештĭ оаменĭ sîntȣ sȣпȣшĭ патімеĭ офtіче шi патіма de інімъ. Къчĭ інімa шi плȣмȣпiĭ лорȣ лȣкреазъ ла еĭ іȣtе în тоаtъ віаца sa.— Вірstа жȣнецеĭ аре мȣлtе карактере комȣне ачеstȣĭ tемпераментȣ.—

Оаменiĭ de tемпераментȣ *колерікȣ* sîntȣ іаръ оаменĭ іȣцĭ, dарȣ іȣцеала лорȣ este алтȣфелȣ ка ачееа a sангȣініiлорȣ; къчĭ іȣцеала лорȣ пȣ е о іȣцеалъ de simцiminte, чі о іȣцеалъ de акціȣнĭ. Оаменiĭ колерічĭ sîntȣ чеĭ адевъръцĭ оаменĭ актівĭ. Актівітаtеа лорȣ паште de о амбіціȣне маре каре аȣ пенtрȣ глоріе, оnоаре шi позіціȣне sочіалъ. Еĭ întreпріndȣ акціȣнĭ марĭ фолоsіtоаре оаменілор, dарȣ мотівȣл ачеsторȣ акціȣнĭ, пȣ е џенерозіtаtе ка ла sанgȣінĭ, чі амбіціȣне. Егоіsмȣлȣ este пȣпкtȣлȣ de плекаре a tȣtȣрорȣ акціȣнілорȣ ал ачеstорȣ оаменĭ, dарȣ пȣ егоіsмȣлȣ бърцiĭ ка ла флегматікȣлȣ, чі ȣпȣ егоіsмȣ sȣперіорȣ, ȣманȣ. Еĭ пȣ пъръsеskȣ лȣкрърĭ абіа înчепȣtе шi пе tерміnаtе, ка sангȣінĭ, ка съ înчеапъ алtе лȣкрȣрĭ каре вор ръмîнеа еаръ netерміnаtе, *) чі кînd ȣп колерік

*) NОТЪ. Вestitȣлȣ *Lessing* face ȣпȣ епіграмȣ аȣпра ȣпȣĭ омȣ sангȣінікȣ în рапорtȣлȣ ачеsta, zікîndȣ:
«Sангȣінікȣлȣ Ioan înчепе мȣлтȣ шi пȣ ісправеште німіка.»
Întр'адевърȣ німіка? Аіде съ întребъмȣ пе соцiеа sa фрȣмоаса Маріцика.

Înчепе чева nȣ'лȣ ласъ пînъ кîndȣ nȣ'лȣ а terminatȣ кȣ totȣлȣ. N'аȣ аша imaџinaцiȣne вie, daрȣ аȣ о inteлiџenцъ sъnъtoasъ, ачеа каре se nȣmeшte ȣnȣ simцȣ комȣnȣ saȣ ȣnȣ раціonamentȣ sъnъtosȣ, ши о mаре enерџie în караkterȣ; daрȣ ши memoriȣлȣ лорȣ е бȣнȣ; sîntȣ пекъziчioшi ши вindekatiвi (ръsбȣnъtori), de mȣлte орї цeлoшї ши insidioшї. Nȣ ворбeskȣ mȣлtȣ, аsкȣлtȣ ачеа че zikȣ алцiї ши se rîndesk, кȣmпъnesk ворбеле лорȣ; sîntȣ diплoмaцї бъкцї. Nȣ преа kредȣ în toatъ лȣmea, nічї nȣ se лinешtȣ de орї-чiне, daр kînd аȣ легаt о amiчiцie (пріетешȣг) ачеаsta ръmîne statорnікъ, maї пentрȣ toatъ вieaца. Бъntȣра корпȣлȣї лорȣ este deлikatъ (maї пȣцin deлikatȣ de kîtȣ ла sanгȣinічї) аȣ пърȣ negрȣ, окiї оакешї saȣ negрi, пелеа finъ, tрanspaрentъ kîte odatъ бътînd în neагръ. Dameле бrȣnele чеде фрȣmoase, кȣ окiї negрiї, кȣ пeрiї negрiї ши лȣnцi, sîntȣ de temпeрament колеріk fокоsȣ. Ачешtї oamenї sîntȣ sȣпȣшї natimeї fiкatȣkȣї ши feлȣрiteлорȣ de indiџestiȣnї ши de natima вiлioasъ (пrodȣsъ de mȣлtȣ венinȣ). Епока вieцeї а omȣлȣї enерџikȣ în вîрsta бȣnъ, аре mȣлte чіркȣmstanцe комȣne кȣ ачеstȣ temпeрamentȣ.

Oamenії de temпеramentȣ *меланколікȣ* seamъnъ mȣлtȣ în rапортȣлȣ fъntȣреї esteрioаре а корпȣлȣї, кȣ oamenї колеріstї; аȣ ши еї окiї оакешї, пърȣл negрȣ, daрȣ пелеа лорȣ бate mȣлtȣ în галбен-negрȣ. Пе kîndȣ sanгȣinічї вълȣ totȣ-d'аȣna лȣmea în колоаре de rоze; меланколічiї о веde totȣ-d'аȣna паркъ înвелitъ în negрȣ; пе kîndȣ sanгȣinічї sîntȣ totȣ-d'аȣna tineрї, меланколiї паркъ nask бътрînї. Ачешtї oamenї (каре sîntȣ maї раpї de kîtȣ de rоmeniteле temпеramente) аȣ din tineрeцea лорȣ кеарȣ о inклinaцiȣne кътре меланколie ши seрiozitate каре n'о гъsimȣ în џenere în вîрsta ачеasta; temпеramentȣлȣ лорȣ ле а fȣрatȣ tineрeцea. Asemenea копiлȣлȣ лȣкреазъ преа mȣлtȣ în skoaлъ ши nȣ ва sъ iea паrte ла жокȣлȣ копiiлорȣ. Din asemenea копiлȣ поate sъ easъ ȣnȣ omȣ mаре, ȣn fiлozofȣ adîndȣ, ȣnȣ литераtорȣ вestitȣ, daрȣ раp ȣnȣ поetȣ ши maї раpȣ înкъ ȣnȣ omȣ de лȣme. Dintре ачешtї oamenї ераȣ anaхоreцiї (skimнічї) каре аȣ гъsitȣ пльчере а петрече вieaцa лорȣ întр'о sinгȣрitate, деparte de лоkȣinцa oamenilорȣ. În џenere tръeskȣ еї о вieaцъ interioаръ sȣfлeteaskъ. Mediтaцiȣniлe пrоfȣnde аsȣпrа fiinцeї лорȣ пропрiї, аsȣпrа omȣлȣї, лȣmeї ши Dȣmnezeȣ, ȣmпле ачеаstъ es'stinцъ бoгatъ în ideї, sърaкъ în акцiȣnї. Daрȣ ши toate feлȣрiле de вiziȣnї estрaоrdinаре, Hallucinatiunile ши Illusiunile simцȣрiлорȣ гъsimȣ ла oamenії din ачеstȣ temпeрamentȣ. Din fiлozofȣ пînъ ла пrофetȣ este nȣmaї ȣnȣ pasȣ Daрȣ de ла пrофet niadeвърat пînъ ла zmintit este iaр nȣmaї ȣn pas. Kîndȣ Hallucinatiunile ши Illusiunele se desвоалъ maї mȣлtȣ ши deвinȣ ideї fikse; atȣnчї eatъ smintiреа гata. În џenere, oamenії din temпеramentȣлȣ меланколікȣ sîntȣ sȣпȣшї natimeї inохоndрieї, isteрieї (ла femeї), меланколieї ши feлȣрiteлорȣ de natime mentaле. Вîрsta бътрînецeї аре mȣлte караkteре комȣne кȣ ачеstȣ temпеramentȣ. Eatъ desкрiеrеа чeлорȣ пatрȣ temпеramente але oamenilорȣ че аȣ жȣкatȣ ши жокȣ ши акȣmȣ ȣnȣ rолȣ mаре în psiколоџie. Daрȣ eatъ ши rапортȣлȣ лоp кȣ diferiteле вîрstї але omȣлȣї.

O обserвaцiȣne rемаркаbiлъ, пȣtemȣ sъ zichemȣ fiлozofікъ, în rапортȣл пътimeлор oameneшtї este чea ȣрmътоаре. În вîрsta копiлъреаскъ, вatра пatimiлорȣ периkȣлоаse este капȣ; în жȣneцe, пentȣлȣ, ши în бътрînецe, бȣрta; паркъ Natȣра а арътatȣ пrintр'ачеаsta, къ пatimiле вieцeї ȣрmeazъ кȣрсȣлȣ лорȣ, ка ши вieaцa însȣшї, din sȣsȣ în жоsȣ коборîndȣ-se totȣ mереȣ кътре пъmîntȣ, ка актȣлȣ finaлȣ алȣ esistenцeї noastre пъmînteшtї «къчї ла пъmîntȣ пе întoарчемȣ.»

Dȣпе ачеаstъ întrodȣчере џенералъ аsȣпrа diferiteлорȣ вîрste але omȣлȣї, вомȣ ворбi чева de fie-каре în пartiкȣларȣ.—

A. Вîрsta копiлъреаskъ

Челȣ d'întîiȣ semnȣ de вieaцъ каре ȣnȣ копiлȣ dъ kîndȣ naшte, este о strigаre ши ȣnȣ пlînsȣ. Ȣniї fiлozofї аȣ zisȣ: eatъ semnaлȣлȣ вieцeї каре ва treче întре sȣfеrї, цemetȣрї ши пlînsȣрї. Daрȣ fizioлоџiї d'акȣmȣ аȣ аsȣпrа ачеstei пlînsȣрї копiлȣлȣї nȣoȣ-пъsкȣtȣ, ideї maї пȣцinȣ поetiче. Еї zikȣ къ razeле лȣmineї къzîndȣ аsȣпrа окiлорȣ sъї neобiчnȣiцї кȣ ачеаstъ simцire ши аеrȣлȣ арȣnкîndȣ-se în пlȣmȣnії sъї iаrȣ neобiчnȣiцї кȣ ачеаstъ iritaцiȣne, iї пrоdȣче ачеste striгърї.

Ла noї ші ла мȣлці попȣлї din Eȣропа аȣ обіченȣ de skалdъ копілȣ îndatъ în апъ калdъ ȣnde amestekȣ ші чева вінȣ. Asta este рацiопабілȣ; къчї копілȣ а ешітȣ dintр'ȣнȣ локȣ atîtȣ de калdȣ ші арȣ пері dакъ îndatъ îлȣ арȣ desпоіа чine-ва d'ачестȣ medіȣ, аша de нечеsaріȣ пentрȣ віеаца sa.

Dарȣ sîntȣ ȣniї попȣлї din клімеле nордіче каре, врîndȣ sъ întъреаskъ корпȣлȣ копііlорȣ лорȣ în kontра рігорозітъцеї клімеї d'аколо, 'ї арȣнкȣ нȣмаї de kîtȣ în апъ рече dȣпе че s'аȣ пъsкȣtȣ. Аша ера обічеіȣ ла antічї Цермаnї, Skоції ші Ірлаndezї ші asta este ші акȣмȣ în ȣsаціȣ ла ȣniї попȣлї din Sіберіа. Ачеastъ меtоdъ d'а întъpі корпȣлȣ копілȣлȣї, арȣ fi бȣнъ dакъ н'арȣ продȣче, къ ȣniї копії se întъреskȣ пpea мȣлtȣ, ба маї мȣлt kîtȣ trебȣе, adекъ ръмîne цепепіцї în апъ.

Копілȣлȣ поȣ-пъskȣtȣ kîndȣ е біne desволtatȣ, аре 17—20 цолȣрї апроапе лȣnціmә ші kîntъреште 12—15 лівре (fȣnцї fрачеазї). Омȣлȣ апарціne ла аnіmале каре naskȣ пȣiї кȣ окії deskішї ші нȣ орбї. Kîte-ва zіле dȣпе naштерea мȣлцї копії sîntȣ прінші d'о галбінаре însъ каре este trекъtоаре. Копілȣлȣ, zілеле d'întîiȣ але esіstinцеї sале елȣ ле petрече кȣ somнȣ ші чере цîцъ нȣмаї kîndȣ se skоалъ. Ла noї, feмеіле цінȣ копії лорȣ în браце kîndȣ ле dаȣ цîцъ пе kîndȣ копії nегрілорȣ se atîрnъ ла цîцеле лȣnцї але маїчелорȣ лорȣ ші аша sȣгȣ.

Difepite pase oamenewti.

Indianiї-Ottova.

Patagoniї.

Кȣestiȣnea dакъ е folosȣ пentрȣ копілȣ а fi înfъшатȣ saȣ нȣ? Nȣ е înкъ pesолватъ. Къчї ȣniї zіkȣ къ înfъшарea îndpenteazъ membреле ші kontрібȣе ла бȣна крештере а корпȣлȣї копілȣлȣї; пе kîndȣ алцiї pretindȣ къ înfъшарea продȣче копілȣлȣї оареші-каре împedекаре în toate мішкъріле sале ші маї кȣ seamъ în aktȣлȣ pesпіраціȣnеї. Fanta este къ копії креskȣ біne înfъшȣраці ші neînfъшȣраці.

Asemenea нȣ s'а pesолват кȣestiȣnea: dакъ копілȣлȣ trебȣе легъnatȣ saȣ нȣ? Къчї ȣniї zіkȣ къ прін легъnаре копілȣлȣ s'adоарме маі лesne, пе kîndȣ алцiї pretindȣ къ прін легъnарea s'амецеште копілȣ, întокмаї къ kîndȣ її арȣ fi datȣ чіne-ва afionȣ ші алte лȣкрȣрї амецitоаре ші прекȣмȣ este вътъмъторȣ а da ȣиȣї копілȣ asemenea лȣкрȣрї. къчї її stрікъ кȣ timпȣ desволtарea inteліцерцеї sале, аша zіkȣ, ші легъnарca

продȣче asemenea efekte неплъкȣte. Fanta este ші аічĭ къ ла попȣлĭ каре леагъп копіі лорȣ, мȣлцĭ devinȣ oamenĭ ценіалĭ; прекȣмȣ ші ла ачеіа каре нȣ леагъп копіі, мȣлцĭ devinȣ проштĭ.

Нȣмаĭ дȣпе о съптъмінъ, доȣъ, копілȣлȣ ĭнчепе съ кȣноаскъ пе чіне-ва ші съ рîзъ. Дȣпе доъ лȣнĭ de zile поаte съ ціе капȣ sȣsȣ; ла treĭ лȣнĭ ĭĭ віне челе d'întiiȣ ȣрме але simцȣлȣĭ atinцереĭ; însъ шедереа ачестȣĭ simцȣ нȣ е ĭn мîînĭ, чĭ în гȣра копілȣлȣĭ; de ачееа орĭ-че лȣкрȣ каре ȣнȣ копілȣ веde, елȣ пȣне în гȣръ. Ȣniĭ îшĭ înkinȣeskȣ къ de foame, dapȣ нȣ е аша, чĭ копілȣлȣ îлȣ пȣне în гȣръ кȣмȣ поĭ лȣъмȣ лȣкрȣріле în мînъ ка съ ле simцимȣ.— Нȣмаĭ прin комбінаціȣnea simцȣлȣĭ atinцереĭ кȣ simцȣл ведереĭ, копілȣлȣ este în stape a'шĭ форма о idee dpeaптъ de обіектеле каре веde; къчĭ окiĭ sinгȣрĭ нȣ sîntȣ în stape а не da о idee лъмȣрitъ de мърimea adeвъратъ а обіектелорȣ ші de депъртареа лорȣ de корпȣлȣ nostpȣ; ачеаста а пробаto штіінца опtічеĭ.

Копілȣлȣ, tokmaĭ ла о вîрstъ de шеапте, опtȣ лȣнĭ ĭнчепе съ simцъ корпȣлȣ съȣ, adeкъ съ аĭбъ о simцире къ toate органеле sale simtȣ пропрietatea sa; de ачееа не еспликъмȣ ȣнȣ лȣкрȣ каре'лȣ веdемȣ ла копіі în toate zilele, adeкъ кîndȣ пȣнемȣ ȣнȣ копілȣ de шеапте, опtȣ лȣнĭ пе масъ stîndȣ ast-felȣ ка съ поатъ веdea пічĭоареле sale, atȣnчĭ веdемȣ къ копілȣлȣ съ ȣiтъ ла пічĭоареле sale кȣ о маре кȣріозіtate, ба înкъ фаче черкърĭ але бъга în гȣръ. Kaȣza ачестеĭ, este къ копілȣ въzîndȣ рарȣ пічĭоареле sale ші nesimцindȣ înкъ къ факȣ парte din корпȣлȣ съȣ, 'шĭ імацинъ къ este ȣнȣ лȣкрȣ streinȣ. de ачееа se ȣiтъ ла dînsele ші ва съ ле iea în гȣръ, ка орĭ-че обіектȣ нȣоȣ каре îлȣ веde. Ачеаста лiпsire кȣнопtiнцеĭ a ідентітъцеĭ nepsonaле, о гъsim кеар ші маĭ tipziȣ кîndȣ копілȣлȣ ĭнчепе съ ворбеаскъ; къчĭ este штіȣтȣ къ ȣнȣ копілȣ нȣ ворбеште нічĭ odатъ de sine în nepsoana d'întiiȣ ші дакъ se кеамъ Ioan, о съ zікъ: «Ioan a фъкȣtȣ, Ioan a meps» ші нȣ zіче «еȣ am фъкȣt, еȣ amȣ mepsȣ.»

Челȣ маĭ бȣн нȣtpimîntȣ пentpȣ копілȣ este ціца. Нічĭ ȣнȣ лȣкрȣ din лȣme поаte съ ціе локȣ ачестȣĭ нȣtpimîntȣ наtȣралȣ. О мȣмъ деbілъ, delikатъ нȣ требȣе съ dea sinгȣръ ціцъ ші требȣе съ кaȣte о doĭкъ пentpȣ копілȣ, Алеџереа ȣнеĭ doĭче бȣне este ȣнȣ лȣкрȣ foapte греȣ, пȣтемȣ съ zічемȣ ȣнȣ лȣкрȣ de норокȣ. Чіне поаte, съ însърчіneze ȣнȣ medікȣ кȣ ачеаstъ алеџере. Маĭ мȣлtȣ de ȣнȣ anȣ saȣ ȣнȣ anȣ ші жȣмъtate нȣ требȣе datȣ ціцъ копілȣлȣĭ.— Меtoda d'a креште копіĭ фъръ doĭчĭ нȣмаĭ кȣ лапте este foapte перікȣлоасъ ші нȣмаĭ anевое поаte съ леаскъ пе омȣ s'o înчерче.

Дȣпе zeче, опtȣ ші кîte odатъ дȣпе шеase лȣнĭ ĭнчепе періоада dентіціȣнеĭ (фъріеа dinцілор,) adeкъ къ еасъ чеĭ d'întiĭ dinцĭ аĭ копілȣлȣĭ. Епока ачеаsta е foapte критікъ пentpȣ копіĭ; къчĭ ла ȣniĭ dȣрepea е преа tape ші продȣче spazme, ла алціĭ, пелеа цінціілорȣ е преа tape în кîtȣ dinцĭ нȣ поаte s'o рȣпъ. În цепере кîndȣ dinціĭ de sȣsȣ esȣ маĭ întiiȣ, копілȣлȣ este în мape періколȣ. Dintpe toцĭ dinціĭ, чеĭ інчізіві esȣ маĭ nainte în нȣмърȣ de 8 ла amîndoъ мъseле. Ла ачеаstъ епокъ, копілȣлȣ tpeбȣе пъzitȣ ші tpeбȣе съ пріiмеаскъ пȣціне нȣtpimente. Дȣпе dinціĭ чіоші saȣ інчізіві вінȣ dinціĭ кîînештĭ (Canine) în нȣмърȣ de natpȣ, adікъ în fie-каре фалкъ кîte ȣнȣ în dpeaпta ші алtȣ în stînга. Ла съfîршітȣл анȣлȣĭ d'întiiȣ saȣ în кȣрsȣлȣ анȣлȣĭ алȣ doilea înчепȣ съ еасъ мъseле; еле sîntȣ în нȣмърȣ de 16 dapȣ ла înчепȣtȣ еасъ нȣмаĭ опtȣ; аша dap копіĭ de doĭ anĭ аȣ 20 de dinцĭ în гȣръ. Тоцĭ ачештĭ dinцĭ кадȣ în анȣлȣ алȣ чінчелеа saȣ алȣ шеаптелеа, de ачееа se нȣмеsкȣ dinцĭ de лапте saȣ кадȣчĭ ші пе ȣрмъ вінȣ dinцĭ statopnічĭ каре în цепере дȣпе че кадȣ нȣ креsкȣ алціĭ în лок, de ші sîntȣ esemпле рape къ бътрîнілор дȣпе че ле аȣ къзȣtȣ toцĭ dinціĭ, ĭĭ аȣ кресkȣtȣ алціĭ нȣоĭ.

Тоtȣ ла а шеаптелеа anȣ еасъ копілȣлȣĭ алте опtȣ мъseле; aste sînt чеĭ дȣпе ȣрмъ dinцĭ în віеаца копілъреаскъ, adeкъ пînъ ла 10 anĭ.

Крештереа корпȣлȣĭ se ȣрмеазъ преа iste; în чеĭ doĭ anĭ d'întiiȣ, корпȣлȣ креште маĭ мȣлtȣ în пропорціȣне de кîtȣ пе ȣрмъ în toатъ віеаца омȣлȣĭ.

Ла ȣнȣ anȣ, копіі înчепȣ съ ȣмбле; totȣ атȣнчĭ înчепȣ съ пронȣнце челе d'întiiȣ кȣвinte каре sîntȣ în toate лімбеле «papa, mama» de ачееа ачеste нȣмірĭ de пъринцĭ esistъ în toate лімбеле. Копіі în ачеаstъ вîрstъ sîntȣ admipabіле прin fizionomiea лорȣ dȣлче, naiвitatea лорȣ înkîntъtoape ші гласȣлȣ ші еспреsіȣніле лорȣ каре delekteазъ toатъ лȣmea. Пentpȣ копіĭ de ачеаstъ вîрstъ nevinoватъ, zіче Еванцеліȣ «къ а лорȣ este îмпъръціеа черȣлȣĭ.»

(Ва ȣрма)

Zmintipea în panoptȣл eĭ kȣ kȣestiȣnile жȣpidiче.

V.

Omȣчidepea неволȣntapъ.

(Ȣpmape)

Актеле жȣpidiче despre актеле кpiminaле комise de кътpе monomaniчĭ, se panoptъ ла omȣчidepe, dapea de fокȣ шi de fȣptiшагȣpĭ. Къчĭ sîntȣ шi fȣptiшагȣpĭ комise de кътpе zmintiцĭ monomaniaчĭ, *нȣ de вр'ȣнȣ intepesȣ saȣ лъкȣmie*, чi de невȣnie; прекȣmȣ вomȣ vedea maĭ ла вале, dapȣ акȣmȣ o съ нȣmimȣ înкъ kîte-ва esemплe d'omȣчidepe неволȣntapъ.

Ȣнȣ soлdatȣ onestȣ авеа în toate лȣniле атакȣpĭ de *конвȣлзiȣnĭ комbinate к'o manie* d'a omopî oameni. Kîndȣ елȣ a simцitȣ къ s'anpoпie ȣнȣ asemenea atакȣ, елȣ însȣшĭ a pȣгatȣ съ'лȣ леце, ка съ нȣ факъ ръȣ nimȣлȣĭ în timпȣлȣ atакȣлȣĭ.

Ȣнȣ kamapdinepȣ (слȣгъ de касъ) ла ȣнȣ nobiлȣ Цepmanȣ a чepȣtȣ de ла stъпîнȣлȣ съȣ ка съ'ĭ dea dpȣmȣ. Nobiлȣлȣ îлȣ întpeабъ: de че? Шi елȣ ръспȣnde tpemȣpîndȣ: fiindȣ-къ de kîtȣ-ва timпȣ, kîndȣ te îmбpакȣ шi вѣдȣ кopпȣлȣ D-tale голȣ, îmĭ vine гъръ voie ideea ка съ'цi sninteкȣ вȣpta к'ȣнȣ кȣцitȣ.

Medikȣл *Marc* a кȣnoskȣtȣ o damъ din soчietate tînъръ, înцeлeantъ шi foapte bine креskȣtъ, каpe авеа ла nepioade xotъpîte niшte atакȣpĭ de instinkte omȣчide неволȣntape. Ла anpoпiepea ȣneĭ asemenea nepioade, singȣpъ o pȣгatȣ ка съ'ĭ пȣie kamisoле (ȣнȣ felȣ de veste кȣ каpe se îmбpакȣ zmintiцĭ ка съ нȣ noatъ съ факъ ръȣ). Ȣn asemenea касȣ кȣpiosȣ a възȣtȣ Marc шi ла ȣнȣ vestitȣ Kimistȣ шi omȣ челебpȣ în шtiinцъ.

Orfila a възȣtȣ o femee, mȣmъ de 4 копiĭ, каpe în кȣpsȣ de 3 анĭ авеа atакȣpĭ d'omȣчidepe неволȣntape; în ачestȣ timпȣ a ȣmbлatȣ съ *omoape пе копiлȣлȣ eĭ челȣ maĭ tînъpȣ шi челȣ* maĭ iȣbitȣ.

Ла toate ачeste omȣчidepĭ неволȣntape, inteлiцenцa zmintitȣлȣĭ нȣ eapa atакatъ niчĭ de кȣmȣ шi нȣmaĭ sȣbжȣгatъ sȣbtȣ domniea absoлȣtъ a ȣнȣĭ instinktȣ сънцеposȣ шi omȣчidȣ; dapȣ în казȣpiле ȣpmъtoape гъsimȣ къ шi keapȣ inteлiцenцa deлikȣenцiлopȣ epa tȣpбatъ чева, adeкъ нȣ авеа o idee лъmȣpitъ de акцiȣniле лopȣ кpiminaле шi de валоареа лopȣ nemopaлъ. Eatъ ȣнȣ asemenea esemплȣ.

Ȣнȣ vizitiȣ каpe a îngpiжitȣ пînъ акȣmȣ bine de каiĭ лȣĭ, îndatъ a învetat съ ле dea de mîнкаpe, 'ĭ ласъ doȣ ziле nemîнкаци; a tpeea zi, 'ĭ пȣне ла tpъsȣpъ шi ease кȣ dînшiĭ; ȣmблîndȣ пе dpȣmȣ, întîлneшte o femee шi o maлtpateazъ; *пе ȣn aлtȣ îл ръneшte пînъ ла moapte* iap ȣнȣĭ aлtȣ omȣ 'ĭ snapцe капȣ кȣ o съкȣpъ шi ръsineшte кȣ сънцеле pече кpeipi omopîtȣлȣĭ пе пъmîntȣ; пе ȣpmъ se dȣче шi atакъ iapȣ aлцi tpeĭ oameni. Toцi ачешtĭ oameni, нȣ нȣmaĭ къ нȣ epaȣ inemiчiĭ лȣĭ, dapȣ niчĭ нȣ ia кȣnoskȣtȣ пînъ акȣmȣ. Dȣne ачeste кpime îmлȣцite se adȣче кȣ сънце pече, napкъ нȣ s'apȣ fi întîmплa *nimikȣ*. Kîndȣ îлȣ a adȣsȣ naintea tpiбȣnaлȣлȣĭ кopeкцionaлȣ шi iĭ aȣ apъtatȣ kadavepiле viktemeлopȣ saле, елȣ însȣшĭ apъta чea maĭ mape indirnaцiȣne шi desanpoвape, шi a ръsпȣnsȣ «нȣ eȣ, чi ȣнȣ *snipitȣ ръȣ каpe лȣкpa în ачestȣ momentȣ* fataлȣ în mine, 'i-a omopîtȣ.» (Jurnalŭ des debats).

Ȣнȣ onestȣ fepap întp'ȣнȣ satȣ, face deжȣnȣл лȣĭ obiчnȣitȣ кȣ чea maĭ mape лiniшte împpeȣnъ кȣ familiea sa, *пе ȣpmъ se skoaлъ, mepцe ла* institȣtopȣлȣ satȣлȣĭ, îлȣ înжȣnгe кȣ ȣнȣ кȣцitȣ каpe 'лȣ a askȣnsȣ denadinsȣ în zioa ачeasta. De акоlo se dȣче акасъ, askȣte кȣцitȣлȣ din нȣоȣ шi se dȣче ла notapȣлȣ satȣлȣĭ шi 'лȣ omoapъ шi нe dicsȣ; de акоlo mepцe ла ȣнȣ aлȣ tpeiлea omȣ шi iĭ snapцe капȣ кȣ кȣцitȣ; dȣne ачeste fante 'шĭ ръneшte шi gîtȣлȣ съȣ npoпpiȣ.

Ȣнȣ omȣ eniлentiкȣ шi apъtîndȣ шi maĭ nainte semne de omȣчidepe instinktive, s'adȣче шi face kîte-ва începкъpĭ de вiолаpe (siлȣirea feteлopȣ) keapȣ în miзлокȣлȣ biseriчeĭ; fȣцe d'aколo пе kîmпȣ акоlo întîлneшte ȣнȣ *vizitiȣ пе* каpe'лȣ ръneшte; apȣnкъ o пеatpъ шi neste ȣнȣ

църанǔ, отоаръ ǔнǔ бътрînǔ бътîndǔ'ї капǔ кǔ петре марї, пе ǔрмъ гъsindǔ пе drǔмǔ о sапъ, о іеа ші îлǔ отоаръ кǔ тотǔлǔ кǔ dînsa; în челе dǔпе ǔрмъ отоаръ ші ǔнǔ кълъреңǔ прін петре каре ле арǔнкъ пе dînsǔлǔ, гонеште dǔпе маї мǔлңї копії ка sъ'ї отоаре, пе ǔрмъ se dǔче акасъ ші отоаръ пе ǔнǔлǔ din пърінңії sъї. Kîndǔ 'л-а adǔsǔ naintea трібǔналǔлǔї корекңіоналǔ ла такрірǔ, елǔ zіче къ 'шї adǔче амінте foapte пǔңін de фантеле sале sънңероase паркъ d'ǔнǔ лǔкрǔ каре а візатǔ, нǔмаї атîта ште къ атǔнчї îї s'a пърǔтǔ къ ведеа ка ніште факлії апрinse рошії ка sънңеле Елǔ sъ къеште мǔлтǔ de ачесте asasinate ші чере de ла трібǔналǔ ка sъ'лǔ nedenseaskъ пентрǔ ачеастъ крімъ маре.

Eatъ ші кîте-ва есемпле d'омǔчідере неволǔнтаръ продǔсе прін Hallucinatiunї ші Illusiunї.

Ǔнǔ омǔ есалтатǔ 'шї імаңінъ къ фаміліеа sa есте кондемнатъ ла пердереа sǔфлетеаскъ ші елǔ ва s'о sкапе d'ачестǔ періколǔ. Дрентǔ ачееа елǔ фаче îнчеркърї d'a оморî пе soңіеа sa. Не реǔшіndǔ în ачеаста, елǔ оморî кǔ sînңе рече амîndoї копії sъї мічї. Adǔsǔ ла înкіsoape, кеарǔ аколо отоаръ ǔнǔ омǔ тотǔ кǔ rîndǔлǔ d'ал sкъпа din Iadǔ. În оsпъңǔл Бічетрǔ ел zіче тǔтǔрора къ аре місіǔне а îмбǔнътъңі лǔмеа прінтре «ǔнǔ ботезǔ de sînңе.» Афаръ d'ачеастъ ідее фіксъ теріbілъ, елǔ есте ǔнǔ омǔ foapte înңелентǔ. Дǔпе че а ръмасǔ мǔлңї анї în ачестǔ аשezъмîнтǔ, s'a пърǔтǔ медічілорǔ къ е віндекатǔ; л'a sлобозітǔ афаръ, îнsъ песте кǔрîndǔ іарǔ а оморîтǔ ǔнǔ омǔ, ка sъ'лǔ «ботезе кǔ sînңе.»

Ǔнǔ кълǔгърǔ în Франңа віsеазъ ші і se паре къ аǔде ǔнǔ гласǔ каре îї порǔнчеште, ка sъ отоаре пе чеї некредінчіошї; елǔ se sкоалъ ші se прегътеште а îмплініі ачестǔ ордінǔ, каре і se паре къ л'a «пріімітǔ din черǔ.»

Ǔнǔ zмінтітǔ d'о фіре лініштітъ, îndатъ se фаче пе обрazǔ рошǔ ка фокǔ ші стрігъ къ аǔде ǔнǔ гласǔ каре îї zіче „отоаръ, отоаръ."

O femee onestъ se zмінтеште ші 'шї імаңінъ къ есте кондемнатъ sъ моаръ пе есафотǔ; îї паре ръǔ de рǔшінеа маре каре бърбатǔлǔ еї ǔбітǔ ва авеа атǔнчї. ші sпре а'лǔ sкъпа d'a-чеастъ рǔшіне, еа хотъраште sъ'лǔ отоаре ші sъ se отоаре пе sіне însъшї маї пе ǔрмъ.

Ǔнǔ омǔ sънътоsǔ, dарǔ sътǔратǔ de віеаңъ ва sъ se отоаре, însъ неавîndǔ кǔраңіǔ ла sінǔчідере, мерңе ші отоаръ пе мǔма ші копії лǔї кǔ sкопǔ ка атǔнчї о sъ'лǔ nedenseaskъ de моарте ші о sъ sкапе de віеаңъ nesǔферітъ.

Nainte кǔ кîңї-ва анї s'a întîмплатǔ în орашǔлǔ Lyon фапта ǔрмътоаре, кеарǔ în театрǔ. Ǔн омǔ кǔ soңіеа sa тінъръ ші фрǔмоасъ, а венітǔ din împреңіǔрǔлǔ орашǔлǔї ка sъ петреакъ în орашǔ. Чеа d'întîіǔ візітъ а лорǔ ера ла театрǔ. Dарǔ eatъ къ абіа s'аǔ аשezатǔ în локǔлǔ лорǔ în партерǔ, ші тінъра soңіе есте înжǔнгіатъ de моарте кǔ ǔнǔ пǔмналǔ, de кътре ǔнǔ омǔ некǔноsкǔтǔ каре а шеzǔтǔ în dосǔлǔ дамеї. Ла întребаре: de че а фъкǔт ел ачеаста? а ръспǔнs: Еǔ sінтǔ sътǔратǔ de віеаңъ, воіǔ sъ морǔ, dарǔ нǔ воіǔ sъ мъ оморǔ însǔмї ші амǔ хотърîтǔ къ орі-чіне ва шедеа naintea меа astъzї în театрǔ, îлǔ воіǔ оморî ка sъ фіǔ ші еǔ nedenсітǔ de моарте. Nенорочіреа а врǔтǔ къ ачеастъ дамъ (каре акǔмǔ амǔ въzǔто întîia оаръ) а венітǔ ші а шеzǔтǔ по ачестǔ локǔ фаталǔ; de ачееа амǔ оморîт'о. Eatъ de че деніnde soарта ноастръ. О тінъръ дамъ віне în театрǔ ка sъ гъsеаскъ плъчере ші гъsеште о астǔ-фелǔ de моарте, каǔzатъ прін нǔмърǔлǔ білетǔлǔї de партерǔ каре а пріімітǔ а касъ! Оаре поате чіне-ва неga къ есістъ о фаталітате? Оаре есперіǔнеа ачестǔї філоzоф нǔ е адевъратъ кîнd zічеа: «пічіоареле омǔлǔї sîнтǔ кеzашії лǔї de кътре soартъ. орї ǔnde soарта чере пе омǔ, аколо îлǔ дǔче пічіоареле sале.»

(Ва ǔрма)

Komǔnikaңіǔnї sчіентіфіче мічї.

Astъzї ла 15 Феврǔаріе ла ора 11 seapa а îнчепǔтǔ а se аръта екліпsa лǔнеї анǔнчіате маї nainte пентрǔ Astrономії, о екліпsъ лǔнаръ есте ǔнǔ евеніментǔ пречіоsǔ къчї атǔнчї поате sъ мъsǔре віне înълңімеа мǔнңілорǔ лǔнарї.

Тіпъритǔ în Тіпографіеа Колеңіǔлǔї Sf. Saва.